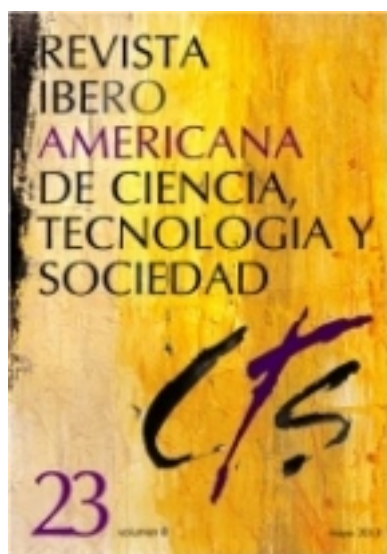


Innovació oberta i ciutat: què ens diuen realment els laboratoris ciutadans

Publicat per [Interacció](#) [1] el 15/02/2014 - 09:08 | Última modificació: 23/04/2026 - 12:51

El text d'Artur Serra no descriu tant un instrument com un desplaçament de fons en la manera d'entendre la innovació. Els laboratoris ciutadans (o Living Labs) apareixen en un moment en què els sistemes d'innovació tradicionals mostren els seus límits: concentrats, poc capil·lars i desvinculats de la majoria de la població. La seva emergència no és només metodològica. Té a veure amb qui pot innovar i des d'on.



El primer element clau és el canvi de model. Serra situa els laboratoris ciutadans dins del pas cap a la “quàdruple hèlix”, on als actors clàssics, administració, empresa i acadèmia, s'hi incorpora la ciutadania com a agent actiu en els processos d'innovació. Això no és menor. Implica passar d'un sistema on la innovació es produeix en espais especialitzats a un model on es distribueix i es coprodueix.

Aquest desplaçament posa en evidència una asimetria profunda. Mentre sistemes com la salut o l'educació tenen una vocació universal, els sistemes d'innovació continuen sent restringits i altament concentrats. Els laboratoris ciutadans apunten, en aquest sentit, a una hipòtesi forta: la possibilitat d'estendre la capacitat d'innovar al conjunt de la població. No com a metàfora, sinó com a infraestructura social.

Ara bé, el text no és celebratori. Hi ha tres problemes que travessen tota la proposta. El primer és d'escala i impacte. No està clar que aquests laboratoris estiguin generant resultats comparables als sistemes tradicionals d'R+D. La seva proliferació no equival necessàriament a eficàcia.

El segon problema és el seu encaix en la ciutat contemporània. Serra és especialment crític amb el model dominant de smart city, que reproduïx lògiques tancades de planificació i concentra el poder en grans corporacions i governs. Els laboratoris ciutadans apareixen aquí com una possible alternativa: espais des d'on repensar la ciutat com a lloc de coneixement distribuït, no només com a infraestructura tecnològica.

El tercer problema és encara més profund: la manca d'un marc conceptual sòlid. Si la informàtica va necessitar una “ciència del disseny” per desenvolupar-se, els laboratoris ciutadans encara no disposen d'un camp equivalent. Això limita la seva consolidació i els deixa en un terreny híbrid entre pràctica, experimentació i política pública.

El que emergeix, en conjunt, no és tant un model tancat com un camp en disputa. Els laboratoris ciutadans no resolen per si sols les limitacions dels sistemes d'innovació, però posen sobre la taula una pregunta que les



polítiques públiques sovint eviten: qui té dret a produir coneixement i amb quines condicions materials es pot fer.

Llegit des de la política cultural local, el text desplaça la mirada. La innovació deixa de ser un àmbit sectorial per convertir-se en una qüestió de governança. I obliga a pensar si els municipis volen ser només espais d'aplicació o també infraestructures des d'on la ciutadania pot intervenir en la producció de coneixement.

Artur Serra | CTS: Revista iberoamericana de ciencia, tecnología y sociedad, Vol. 8, Núm. 23, 2013, p. 283-298

[Tres problemas sobre los laboratorios ciudadanos una mirada desde Europa](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: innovació cultural

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: governança cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/laboratoris%20ciutadans>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/loslaboratoriosciudadanos.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7128>